

1- واجبات احرام

1- واجبات احرام

اول - پوشیدن دو جامه ی احرام

۱۶۴ م - مردان باید برای احرام تمام لباسهای دوخته حتی لباسهای زیر را از تن بیرون آورند و دو تکه پارچه ی

ندوخته بر تن کنند: یکی را مانند لنگ بر کمر ببندند و دیگری را بر شانه ببندازند.

۱۶۵ م - بنا بر احتیاط واجب، باید دو جامه ی مذکور پیش از نیت احرام و تلبیه پوشیده شود.

۱۶۶ م - وجوب پوشیدن دو جامه ی احرام مخصوص مردان است. زنان میتوانند در همان لباس خودشان مُحرم شوند، مشروط بر اینکه از حریر خالص نباشد و شرایط لباس نمازگزار را داشته باشد.

۱۶۷ م - لنگ لازم نیست از ناف تا زانو را بپوشاند، بلکه همین که به نحو متعارف باشد و لنگ بر آن صدق کند، کفایت میکند.

۱۶۸ م - گره زدن لنگ به گردن جایز نیست، ولی سنجاق زدن و امثال آن و گره زدن قسمتی از آن به قسمت دیگر تا زمانی که لنگ بر آن صدق کند، اشکال ندارد؛ همچنین در رداء گره یا سنجاق یا گیره زدن آن یا گذاشتن سنگ ریزه در دو طرف و بستن آن با نخ به نحو متعارف تا زمانی که عنوان رداء بر آن صدق کند، جایز است.

۱۶۹ م - در پوشیدن جامه ی احرام، بنا بر احتیاط واجب قصد تقرب الی الله لازم است.

۱۷۰ م - لباسی که میخواهد در آن محرم شود، باید همه ی خصوصیات را که در لباس نمازگزار لازم است داشته باشد، پس باید نجس نباشد (مگر به آن مقدار از خون که در لباس نمازگزار مجاز است) غصبی یا از اجزاء حیوان حرام گوشت یا مردار، یا حریر خالص نباشد.

۱۷۱ م - لازم است جامه ای که لنگ قرار داده میشود نازک و بدن نما نباشد؛ ولی بدن نما بودن رداء، اگر رداء بر آن صادق باشد، اشکال ندارد.

۱۷۲ م - لباس احرام لازم نیست منسوج و بافتنی و از جنس پنبه یا پشم و مانند آن باشد، بلکه اگر از پوست، پلاستیک یا نمد باشد و عنوان لباس بر آن صدق کند و پوشیدن آن متعارف باشد، کافی است.

۱۷۳ م - اگر از روی علم و عمد هنگام احرام لباس دوخته را از تن درنیاورد، صحت احرام خالی از اشکال نیست و احتیاط واجب آن است که پس از بیرون آوردن آن، نیت و تلبیه را در میقات تکرار کند.

۱۷۴ م - اگر بر اثر سرما و مانند آن، ناگزیر از پوشیدن جامه ی دوخته باشد، میتواند از لباسهای معمولی مانند پیراهن استفاده کند، اما نباید آن را بپوشد، بلکه آن را برعکس - بالا به پایین یا پشت و رو - روی خود بپندازد.

۱۷۵ م - مُحرم میتواند برای حفظ از سرما و امثال آن بیش از دو جامه بپوشد. مثلاً دو تکه پارچه یا بیشتر بر دوش بپندازد یا بر کمر ببندد.

۱۷۶ م - مُحرم میتواند برای غسل، استحمام یا تعویض لباس و مانند آن، لباس احرام را از تن بیرون آورد.

۱۷۷ م - اگر لباس احرام نجس شود، بنا بر احتیاط واجب باید آن را تطهیر یا تعویض کند.

۱۷۸ م - طهارت از حدث - اصغر و اکبر - شرط صحت احرام نیست؛ بنابراین احرام در حال جنابت یا حیض اشکال ندارد.

دوم - نیت

۱۷۹ م - شرایط و کیفیت نیت عبارتند از:

الف) قصد انجام اعمال حج یا عمره؛ بنابراین کسی که میخواهد برای عمره ی تمتع مُحرم شود، باید از زمان احرام قصد انجام آن را داشته باشد.

ب) قصد قربت و نزدیکی به خدا و نیت خالص برای اطاعت خداوند داشته باشد؛ زیرا همه ی اعمال و مناسک عمره و حج عبادت هستند و باید به قصد تقرب و نزدیکی به خداوند متعال به جا آورده شوند.

ج) هنگام احرام باید معین کند احرام حج است یا عمره، حج تمتع است یا افراد، حجة الاسلام است یا مستحب یا نذر، نیابتی است یا برای خودش.

۱۸۰ م - در قصد لازم نیست صورت تفصیلی اعمال و مناسک به ذهن آورده شود، بلکه همین مقدار که به طور اجمالی قصد انجام مناسک واجب را داشته باشد و آنها را بتدریج انجام دهد، کافی است.

۱۸۱ م - هنگام نیت احرام، قصد ترک محرمات احرام لازم نیست؛ حتی اگر هنگام احرام قصد داشته باشد بعضی از محرمات احرام را انجام دهد، احرام صحیح است؛ اما قصد محرماتی که عمره یا حج را باطل میکند - مثل نزدیکی با همسر در بعضی موارد - جایز نیست و با قصد احرام منافات دارد.

۱۸۲ م - اگر بر اثر غفلت یا ناآگاهی از مسئله، به جای نیت عمره، نیت حج کند، احرام صحیح است. مثلاً اگر در نیت احرام عمره ی تمتع بگوید: «مُحَرَّم می‌شوم برای حج تمتع قربةً الى الله»، ولی قصد داشته باشد اعمالی را انجام دهد که دیگران در عمره ی تمتع انجام می‌دهند، به تصور اینکه آن اعمال «حج» نام دارد، احرامش صحیح است.

۱۸۳ م - به زبان آوردن نیت یا به ذهن آوردن آن شرط نیست، بلکه همین که قصد انجام عمل را داشته باشد و با همین قصد «لبیک» بگوید، کافی است.

۱۸۴ م - نیت باید همراه با احرام بستن باشد، بنابر این نیت قبلی کفایت نمی‌کند مگر آنکه تا زمان احرام استمرار داشته باشد.

استفتائات نیت احرام

۱۸۵ س - شخصی به دلیل مسئولیتش ممکن است بعد از انجام عمره ی تمتع از مکه خارج شود؛ آیا در میقات میتواند به نیت عمره ی تمتع مُحَرَّم شود؟

ج: میتواند برای عمره ی تمتع مُحَرَّم شود.

۱۸۶ س - اگر زن در میقات حائض باشد و یقین یا اطمینان داشته باشد که نمیتواند عمره ی تمتع را در وقت خود انجام دهد، به چه نیتی مُحَرَّم شود؟

ج: میتواند به نیت حج افراد یا به قصد مافی الذمه مُحَرَّم شود؛ در صورت اول اگر زودتر از موعد

پاک شود، لازم است برای عمره ی تمتع بار دیگر در یکی از میقاتهای پنج گانه مُحرم شود، اما در صورت دوّم اگر پیش از موعد پاک نشود، احرام برای حجّ افراد خواهد بود و اگر پاک شود با همان احرام میتواند عمره ی تمتع انجام دهد.

سوّم - لبّیک گفتن

۱۸۷ م - لبّیک گفتن در احرام مانند تکبیره الاحرام در نماز است ؛ هنگامی که شخص لبّیک کامل را بگوید، مُحرم میشود و اعمال عمره ی تمتع را آغاز میکند. لبّیک به منزله ی اجابت دعوت پروردگار مهربان است که مکلفان را به حج فراخوانده است ؛ از این رو شایسته است که لبّیک با خضوع و خشوع کامل ادا شود.

۱۸۸ م - مقدار واجب از تلبیه این جملات است: «لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ»

و احتیاط مستحب است که پس از آن بگوید: «إِنَّ الْحَمْدَ وَ النِّعْمَةَ لَكَ وَ الْمُلْكُ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ»

و مستحب است که با حضور قلب و خشوع این جملات را که در روایت معتبر وارد شده است به آن بیفزاید:

«لَبَّيْكَ ذَا الْمَعَارِجِ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ دَاعِيَا إِلَى دَارِ السَّلَامِ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ عَقَارَ الذُّنُوبِ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ أَهْلَ التَّلِيَّةِ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ تَبْدِئُ وَ الْمَعَادُ إِلَيْكَ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ تَسْتَغْنِي وَ يُقْتَرُّ إِلَيْكَ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ مَرْهُوبًا وَ مَرْغُوبًا إِلَيْكَ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ إِلَهَ الْحَقِّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ ذَا النِّعْمَاءِ وَ الْفَضْلِ الْحَسَنِ الْجَمِيلِ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ كَشَافَ الْكَرْبِ الْعِظَامِ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ عَبْدُكَ وَ ابْنُ عَبْدِيكَ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ يَا كَرِيمُ لَبَّيْكَ»

۱۸۹ م - مستحب است پس از آغاز احرام تا قبل از رسیدن به مکه لبّیک را بارها و بارها تکرار کند.

۱۹۰ م - لازم است مقدار واجب از لبّیک را صحیح تلفظ کند و اگر بلد نیست باید یاد بگیرد یا کسی کلمه به کلمه بگوید و او آن را به طرز صحیح تکرار کند و اگر هیچ یک ممکن نیست به هر نحو میتواند بگوید و بنا بر احتیاط واجب، نایب هم بگیرد که عوض او آن را صحیح ادا کند.

۱۹۱ م - اگر عمدًا لبّیک را نگوید، حکم کسی را دارد که عمدًا احرام از میقات را ترک کرده است. [۱]

۱۹۲ م - هر گاه کسی بدون عذر لبّیک را صحیح نگوید، حکم کسی را دارد که عمدًا لبّیک را ترک

کرده است.

۱۹۳ م - هر کسی که برای عمره ی تمتع محرم شده وقتی به جایی می رسد که خانه های مکه دیده می شود، دیگر نباید لبیک بگوید و واجب است گفتن لبیک را قطع کند و مراد از خانه های مکه بنا بر احتیاط واجب خانه هایی است که در همین زمان جزو مکه است، هر چند از قسمتهای جدید و تازه احداث شده باشد.

۱۹۴ م - احرام در حجّ تمتّع و عمره ی تمتّع و حجّ افراد و عمره ی مفرده فقط با لبیک گفتن محقق میشود، ولی احرام در حجّ قرآن، هم با لبیک گفتن محقق میشود و هم با اشعار و تقلید. [۲] اشعار مخصوص شتر است ولی تقلید در مورد همه ی قربانی ها مصداق دارد.

استفتائات احرام

۱۹۵ س - وقف به حرکت و وصل به سکون در تلبیه چه حکمی دارد؟

ج: اشکال ندارد، هرچند احتیاط مستحب است وقف به حرکت و وصل به سکون ترک شود.

۱۹۶ س - اگر لباس احرام را بعد از گفتن لبیک بپوشد، آیا تکرار تلبیه واجب است؟

ج: هرچند پوشیدن لباس احرام بنا بر احتیاط باید قبل از تلبیه باشد ؛ لکن تکرار تلبیه واجب نیست، اگرچه مطابق احتیاط است. مگر آنکه هنگام نیّت و تلبیه عمد^۱ لباس دوخته را بیرون نیاورده باشد که در این صورت بعد از بیرون آوردن آن بنا بر احتیاط واجب نیّت و تلبیه را تکرار کند.

۱۹۷ س - اگر کسی پس از بازگشت به وطن دریابد که جامه ی احرامش در زمان انجام مناسک نجس بوده، آیا از احرام خارج شده است؟

ج: با فرض اینکه هنگام اعمال از وجود نجاست در لباس احرام بی خبر بوده است، از احرام خارج شده و طواف و حجّ او صحیح است.

۱۹۸ س - آیا هنگام احرام باید انجام تمام اعمال حج را نیّت کند؟ کسی که نمیداند حجّ تمتّع شامل طواف و سعی غیر از طواف و سعی عمره ی تمتّع است و به همین خاطر هنگام احرام، طواف و سعی حجّ تمتّع را نیّت نکرده و فقط به صورت کلی حج را قصد کرده است، چه حکمی دارد؟

ج: توجّه تفصیلی به مناسک هنگام احرام واجب نیست ؛ بلکه نیّت اجمالی عمره و حج، در صورتی

که هر یک از اعمال را به صورت صحیح در محلیش انجام دهد، کافی است.

[۱] . که در مسائل ۱۴۸ و ۱۵۲ حکم آن بیان شد.

[۲] . اشعار یعنی مجروح و خون آلود کردن کوهان شتر تا معلوم باشد که برای قربانی حج است و تقلید یعنی نعلین یا نخی به گردن حیوان آویزان شود تا معلوم باشد حیوان برای قربانی حج است.